

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

DUŠEVNÍ
ZDRAVÍ
PRO DĚTI

Odborné sympozium

12.10.2021

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

DUŠEVNÍ
ZDRAVÍ
PRO DĚTI

ILUZE ROVNÉHO SVĚTA

BUBLINY

Mgr. Jana Mazurová

Duševní zdraví

- v širším pojetí - optimální duševní zdraví
- v užším pojetí - nepřítomnost symptomů duševní nemoci, nerovnováhy a maladaptace (Míček, 1984),
- stav organismu, kdy struktury a funkce jednotlivých částí psychiky nejsou porušeny (Doležal, 1964), [SEP]stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody (WHO).

Být zdravý znamená být fit.

“Zdraví” ve čtyřech významech

- 1) Zdraví jako ideální stav člověka
- 2) Zdraví jako optimální funkční stav
- 3) Zdraví jako projev osobní síly a možností
- 4) Zdraví jako zboží.

Příčiny psychických poruch

- Exogenní (podmíněné z vnějšku)
- Somatogenní (tělesně podmíněné)
- Psychogenní (zážitkově podmíněné)
- Endogenní (podmíněné zevnitř)

Stres

Hans Hugo Bruno Selye (1907 – 1982)

- **reakce organismu na nadměrnou zátěž**
(fyzikální, fyzickou, psychickou, sociální...)
- **Eustres** – pozitivní stres - důsledek uspokojení potřeb; překonávání překážek, příjemná očekávání; máme situaci pod kontrolou
- **Distres** - negativní stres – vzniká v důsledku neuspokojení potřeb organismu; situace se vymyká kontrole, pocit přetížení, ztráta jistoty a nadhledu
- **Tréma** – aktivuje organismus; umožňuje dosažení lepších výsledků
- **Akutní stres** - bezprostřední reakce na zátěžovou situaci, standardní reakce na nestandardní situaci; na akutní stres je náš organismus připraven a vybaven (adrenalin,...)
- **Chronický stres** - dlouhodobá zátěž, nejsme na ni vybaveni, je příčinou vzniku tzv. civilizačních chorob
- **Posttraumatická stresová porucha** - vzniká jako opožděná odezva na stresovou situaci pro jedince neobvykle hrozivého rázu. Vzniká asi u jedné třetiny osob, které byly součástí nějaké takové události. Extrémní zážitky mohou způsobit duševní trauma na celý život.

Stres je nedílnou součástí našeho života, nelze se mu vyhnout!!!

REAKCE NA STRES

- uspokojování potřeb (přežití, bezpečnosti, příslušnosti, uznání, seberealizace)
- potřeba prožívání příjemných pocitů
- vyhýbání se nepříjemným pocitům
- **Únik** – úhybné, obranné reakce
- **Útok** – útočné tendence a násilné reakce

- **potřeba x tužba** – často splývají

Stres vzniká konfrontací potřeb, tužeb a reality.

VELIKOST STRESU

- **zátěž** - rozpor a porušení rovnováhy mezi požadavky kladenými na lidského jedince zvenčí a jeho vnitřní připraveností a schopnostmi tyto požadavky splnit
- **odolnost vůči zátěži** = schopnost organismu snášet zátěž; odolnost vůči stresu se mění v čase, závisí na řadě faktorů, lze ji vědomě ovlivňovat

Nejdůležitějším faktorem změny stresového prožívání je změna sebe sama!

Stresory – příčiny stresu

- časový deficit
- nepřiměřené úkoly a požadavky
- tlak osobního ohrožení
- tlak zodpovědnosti
- ztížené, nezvyklé podmínky pro plnění úkolů a závazků
- pocity neschopnosti, snížená sebedůvěra
- omezování, restriktce, zákazy
- informační stres
- chování okolí

Co stresuje jednoho, může druhého ponechat v naprostém klidu!

Příznaky stresu

- narušení pozornosti
- narušení plynulosti prováděné činnosti
- nadměrná sebekontrola
- narušené rozhodování
- zvýšené očekávání neúspěchu
- snížení sebedůvěry
- citová labilita

Traumatická událost

- Událost je šokující – objevuje se náhle, neočekávaně
- Z pohledu jedince ji nelze ovlivnit, nemá možnost ji kontrolovat, řídit
- Vina za průběh události je mimo jedince, zpravidla nemůže za to, co se stalo
- Jedinci hrozí fyzická či psychická újma
- Události jsou pro jedince mimořádné, výjimečné
- Událost přináší dlouhodobé a často nevratné problémy
- Jedinec přechází do další, mnohem zranitelnější etapy vývoje

Posttraumatický rozvoj

- Rozpad, rozvrat jedincova dosavadního světa
- Mluví o tom, jaký byl život “před” a „potom“
- Jde o vnitřní změnu, ne okolností života, nastupuje urychlené a často i duchovní zrání
- Vyhledání profesionální pomoci
- Děti – vidí svět jinak – jinak prožívají a hodnotí stresory než dospělí, i když zažijí distres, neúspěch, snáze se vracejí do původního stavu.

DŮVĚRA

- Bezvýhradné přijetí
- Akceptace
- Autonomie
- Mapování zkušeností
- Nabídka reálných možností
- Podpora

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

DUŠEVNÍ
ZDRAVÍ
PRO DĚTI

Děkuji za pozornost.